

No voe tokkiinsa!

**Anni Nykäsen
sarjakuvissa
karjalainen
huumori
kukki
urbaaneissa
puitteissa**

Vesa Kataisto

Jopen Lempi-mummo sai ikäistään ja osin henkistäänkin seuraa, kun helsinkiläinen Anni Nykänen (s. 1983) voitti Kemin 28. sarjakuvakilpailun nettisarjalla Mummo. Nykänen korjasi Kemissä tuplapotin, sillä hän voitti myös "vapaus"-teemaisen Sprinttistriippi-kisan. Sarjakuvantekijänä Nykänen on toistaiseksi melko vähän tunnettu, mutta graafista ammattitaitoa häneltä löytyy ja "sukurasitteitakin" on jonkin verran.

– Ihan ensimmäinen kosketus graafiseen ilmaisuun oli kun peruskoulun ensimmäisen luokan jälkeen kirjoitin, kuvitin ja "taitoin" sadun nimeltä "Köyhä äitiponi". Se tosin loppuu hieman kesken kun en ole ikinä ollut varsinaisesti kirjoittamisen ystävä. Tosin en ehkä silloin vielä tajunnut käsitettä "graafinen suunnittelu".

– Myöhemmin ala-asteella tein kaverini kanssa paria lemmikki-aiheista lehteä. Perinteisesti ne kopioitiin, nidottiin ja myytiin sitten muutamalla markalla kavereille. En tiedä onko yhtään niistä säilynyt. Harmillista, Nykänen toteaa.

– Internetissä olen melko pitkään julkaissut piirustuksiani ja sarjakuvia. Ensimmäiset varmaan joskus 1990-luvun lopulla. Printtimediaan on tullut tehtyä joitakin kuvituksia vuodesta 2007 lähtien.

– Visuaalisen lahjakkuuden olen varmaan perinyt enimmäkseen isäni puolelta. Setäni sekä isänsä ovat graafikoita ja isoäiti oli kuvaamataidon opettaja. Vanhempani ovat aina ymmärtäneet kiinnostukseni kuvataiteisiin ja kannustaneet kaikin puolin hakeutumaan sellaiselle alalle josta pidän. Sukurasitteita en juurikaan keksi, päin vastoin. Koulutusta alalle olen saanut sukulaisteni ja oman kiinnostukseni vuoksi läpi elämäni. Varsinaisen graafisen suunnittelun

linjan kävin EVTEK Muotoiluinstituutissa joka on nykyisin Metropolia AMK. Valmistuin joulukuussa 2008. Teknistä osaamista siellä ehkä eniten karttui. Puolen vuoden vaihto-oppilasjakso Vancouverissa Kanadassa oli ehkä antoisin kausi koko neljän ja puolen vuoden opiskelun aikana. Siellä oppi niin englantia kuin myös erilaisia tapoja lähestyä visuaalista viestintää sekä erilaisen, positiivisemmän asenteen omaa työtä kohtaan, muistelee Nykänen.

Satumainen sarjakuva

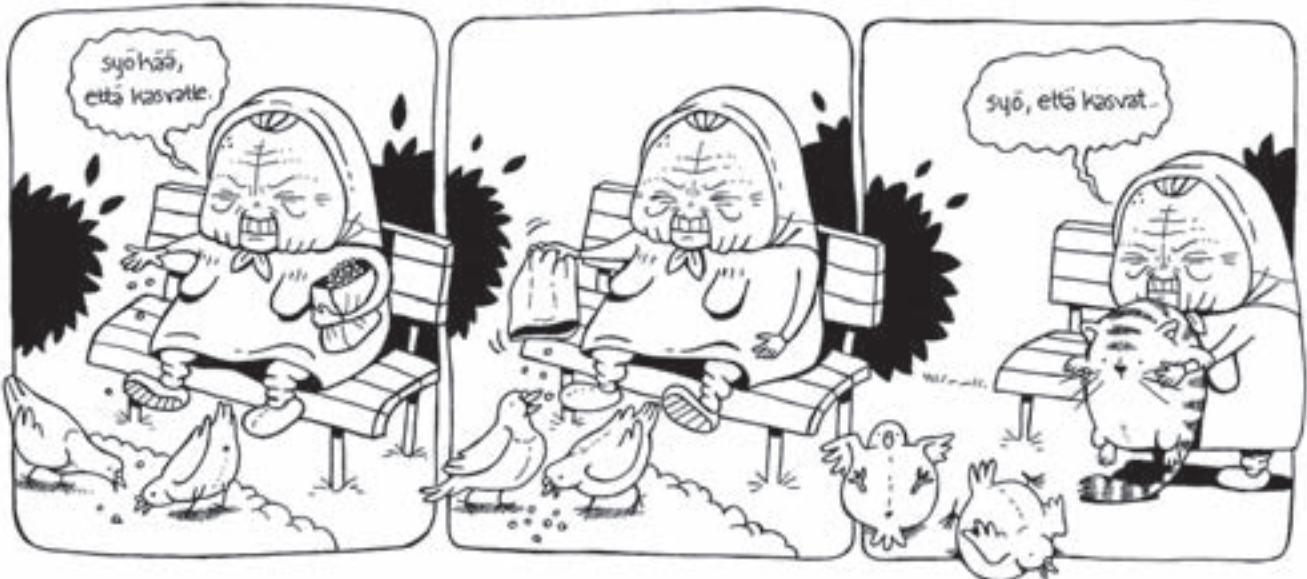
EVTEK teki hyvää työtä suomalaiselle sarjakuvalle, sillä vuotta aiemmalla graafisen suunnittelun linjalla opiskeli Milla Paloniemi. Kiroileva siili ja Mummo eivät kuitenkaan kohdanneet vielä kouluaikoina.

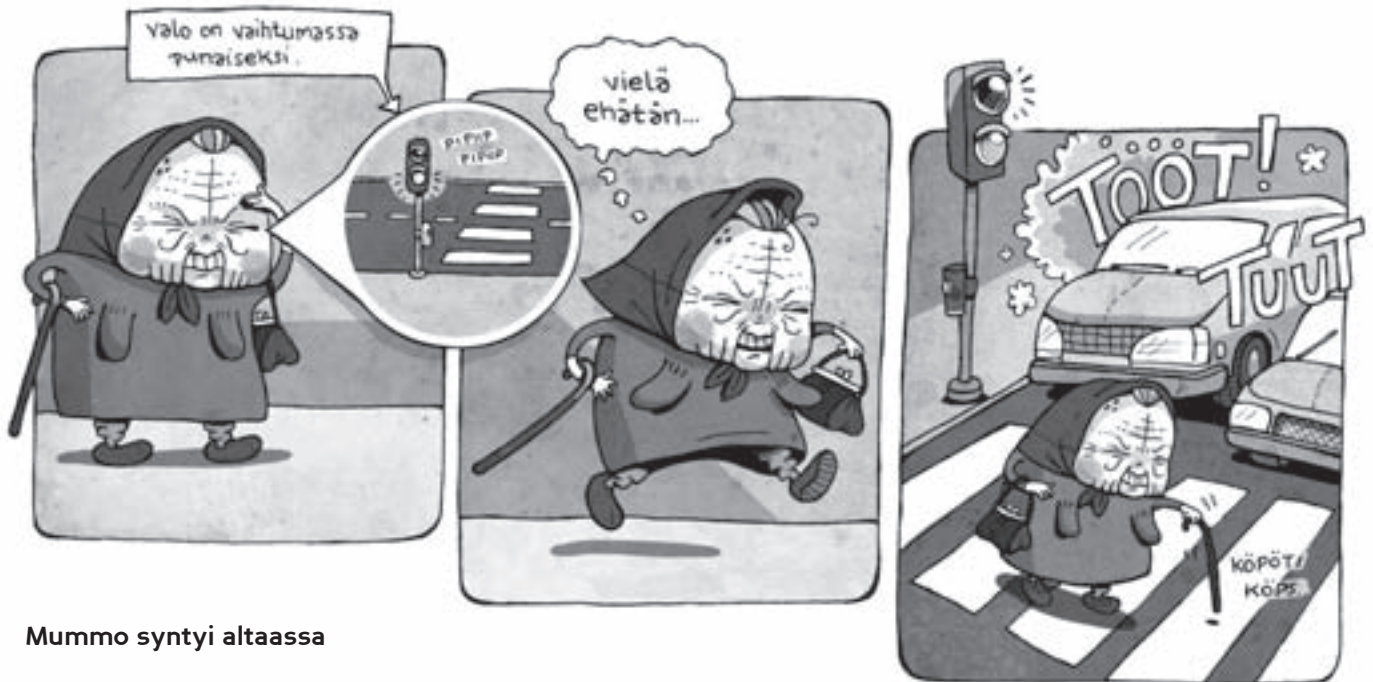
– Sarjakuvat ovat kiinnostaneet minua aina enemmän kuin kirjat niiden visuaalisuuden ja niukkasanaisuuden vuoksi. Luin pienenä isän vanhoja Tinttejä ja Asterixeja, jotka ovat ehdottomia suosikkejani vielä tänäkin päivänä. Tarinankerronta on kiinnostanut aina, vaikka olenkin kovin keho kirjoittaja.

Kuvilla voi kertoa niin valtavasti, jopa ilman tekstiä, joten sarjakuvien kautta satuilu sopii minulle hyvin. Olen piirtänyt sarjakuvia pitkään, mutta lähinnä vain omaksi ja kavereideni iloksi. On tietysti kivaa jos Mummo jaksaa huvittaa muitakin kuin minua ja lähipiiriäni, heh. Mitään suuria tai kunnianhimoisia tavoitteita minulla ei sen suhteen kuitenkaan ole. Mummo-albumi olisi tietysti kiva saada aikaiseksi, Nykänen toivoo.

– En ole aiemmin tuntenut enkä tavannutkaan ketään sarjakuvantekijöitä tai alan harrastajia. Nyt Kemin voiton myötä on ollut hauskaa tutustua moniin sarjakuvaihmiisiin. On ollut myös hienoa huomata kuinka paljon taitavia tekijöitä Suomesta löytyy. Olen elänyt täydellisessä pimennossa suomen sarjakuvakulttuurista! Ihan hävettää...

– Mahtavaa olisi tavata ainakin suuri idolini Kati Kovács, vaikka menisin silloin varmaan ihan lukkoon enkä osaisi sanoa mitään. Olisi kuitenkin todella mielenkiintoista päästä seuraamaan omien idolini työkentelyä.

Mummo syntyi altaassa

– Mummo-sarjakuva syntyi syksyllä 2008. Kävin tuolloin aamuisin uimassa Tikkurilan uimahallissa, jolloin siellä oli myös melkolla vanhoja mummeleita. Ihastuin ensin mummojen ulkoiseen olemukseen riipputisseineen kaikkineen. Piirtelin muutaman realistisen ja pari karrikoitua kuvaa mummoista. Sen jälkeen mietin, että mummothan ovat tosi mielenkiintoisia hahmoja kaikin puolin, enkä ole kovin montaa sarjakuvasanankarimummoa nähnyt. Mummo on sen verran karikatyyrinen hahmo, että siihen on melko helppoa samaistua ja ideoitakin on varastossa jo melko lailla. Kun vaan ehtisi toteuttaa, Nykänen tuumaa.

Lappeenrannasta kotoisin olevan Nykäsen olemuksesta säteilee reipas karjalaisuus. Hän ei helpolla jää sanattomaksi ja iloinen nauru säestää puhetta.

– Kyllä huumori on sarjakuvissa minun juttuni. Olen kova tekstin ja tarinoiden tiivistäjä enkä tykkää kirjoittaa kovinkaan pitkiä juttuja. Pidän lyhyistä ja napakoista tarinoista ja luen myös mieluummin strippisarjakuvaa kuin pitkiä sarjakuvanovelleja. Piirrostyylin pitää vakuuttaa ennen kun jaksan alkaa pitkiä tarinoita

lukemaan. Jos haluan lukea vain mielenkiintoisen tarinan, otan kirjan käteen.

– Nettiblogi on tällä hetkellä tärkein julkaisu-uutoni. Muutama kustantaja on ollut jo kiinnostunut Mummosta, mutta pitää vielä piirustaa sarjoja aika paljon ennen kuin voin edes haaveilla julkaisusopimuksesta. Jos en saa sopimusta, niin sitten julkaisen omakustanteen. Mummo on sen verran vanhanaikainen, että se haluaa ehdottomasti kansien väliin.

Kun tuota kirjagrafiikkaakin jonkun verran osaan, olisi hienoa saada suunnitella albumi alusta asti itse ja olla vaikuttamassa koko sen ulkoasuun. Pidän ehdottomasti kirjoja parempana julkaisu-uutona kuin nettiä. Nettijulkaisussa on omat hyvät puolensa, mutta kirjoissa on tunnelmaa!

Elämä vie vapaata graafikkoa

Nykänen on työllistännyt itseään mm. kesä- ja pätkätöissä lehtitalojen taittajana sekä kuvituksilla. Kahvia ryypiskelevä Mummo puolestaan kerää suosiota omassa blogissaan mummo.sarjakuvablogit.

com. Tulevaisuus on molemmille avoin.

– Vakituista työtä on nyt todella vaikeaa saada, mutta freelancerina olen löytänyt riittävästi keikkatöitä. Rungas vapaa-aika on mahdollistanut mummoilun jatkamisen.

Graafisen alan työ on sen verran luovaa jo itsessään, että vapaa-ajallaan haluaisi keskittyä johonkin ihan muuhun kuin piirtämiseen. Siksi on hyvä etten joudu joka päivä raatamaan ensin töissä ja sitten vielä kotona. Sarjakuvien piirtäminen on hauskaa. Toivon, ettei siitä ikinä tule liian ”vakavaa” työtä. Freelancer-työt näyttävät sopivan tämän hetkiseen elämäntilanteeseen. En ole liiemmin tulevaisuuttani suunnitellut. On jännittävää nähdä mihin elämä vie.

– Ei nyt ainakaan heti tule mieleen mitään sellaista sarjakuvaa, jonka olisin halunnut luoda. Olen tällä hetkellä kovin iloinen, että olen itse ylipäättään keksinyt sarjakuvaidean, josta riittää juttua enemmän kuin muutaman stripin verran, Nykänen iloitsee.

